



# CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

## Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

### HOTĂRÂREA nr. 361

#### din 14.06.2017

**Dosar nr:** 11/2017, conexat cu dosar nr. 785/2016

**Petiția nr:** 125/10.01.2017, conexată cu petiția nr. 7167/28.11.2016

**Petent:** ...

**Reclamați:**

- S.C. ...SA,

- ....

**Obiect:** presupusă faptă de discriminare săvârșită prin refuzul de a reeșalona un credit contractat de petent, pe motivul vârstei acestuia.

#### I. Numele, domiciliul și sediul părților

1. Numele și domiciliul procedural al petentului

2. Numele, sediul și domiciliul procedural al reclamanților

- S.C. ...S.A. , , și

#### II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul se plânge de o posibilă faptă de discriminare, săvârșită de părțile reclamate prin refuzul de a refinanța și reeșalona un credit bancar pe criteriu vârstei acestuia.



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

### III. Citarea părților

4. Față de petent s-a îndeplinit procedura legală de citare prin Adresa nr. 7167 din 12 ian. 2017, față de primul reclamat prin Adresa nr. 188 din 12 ian. 2017, respectiv față de al doilea reclamat prin Adresa nr. 188 din 12 ian. 2017.

### 5. IV. Susținerile părților

6. Petentul susține că a fost victimă a unei presupuse fapte de discriminare prin refuzul petenților de a reeșalona un credit pe care l-a contractat de la o altă bancă, cu o dobândă mai mare.

7. Partea reclamată, S.C. ...S.A. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 823/13.02.2017, partea reclamată arată faptul că, în urma verificărilor, s-a constatat că nu există nicio cerere din partea petentului, fiind necesară comunicarea codului numeric personal al acestuia, în vederea identificării în sistemul de evidență internă al băncii. Pe această cale solicită acordarea unui nou termen și comunicarea codului numeric personal al petentului în vederea identificării dosarului acestuia.

8. Potrivit reglementărilor băncii, orice solicitare de creditare, parvenită de la o persoană fizică, este înregistrată în evidențe pe baza numelui, prenumelui și codului numeric personal. Ulterior soluționării cererii, în sensul acordării ori refuzului acordării unei finanțări, dosarul este arhivat fie la nivel de agenție/sucursală, fie este transmis spre arhivare într-o unitate specializată în prestarea unor astfel de servicii.

9. Partea reclamată, . . . a depus punct de vedere prin Adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 868/14 feb. 2017, prin care arată următoarele:

- ....., în calitate de instituție de credit, a elaborat norme și proceduri specifice activității de creditare, stabilind categoriile de vârstă eligibile în cadrul procesului de creditare;
- În prezent, vârsta minimă a applicantului este de 18 ani, iar vârsta maximă la terminarea creditului este de 63 de ani pentru femei, respectiv 65 de ani pentru bărbați;
- ”În stabilirea categoriilor de clienți eligibili pentru finanțare, s-a avut în vedere că, odată cu atingerea vârstei standard de pensionare intervin schimbări semnificative în profilul applicantului de credit, datorită scăderii venitului acestuia. Așadar, venitul încasat începând cu pensionarea, în general unul modest, coroborat cu indicatori statistici, specifici categoriei de vârstă (63 pentru femei și 65 pentru bărbați), de



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

exemplu durata medie a vieții, conduc la un profil de risc care nu se încadrează în strategie și apetitul de risc al Băncii.”

### V. Motivele de fapt și de drept

**10.** În fapt, Colegiul director reține că petentul a contractat la data de 03.02.2015 un credit la ..., cu o dobândă lunară stabilită la 10,75%. Pe parcursul derulării creditului, petentul întâmpină dificultăți în a achita ratele, din cauza existenței unui singur venit, cel din pensia pentru limită de vârstă.

Potentul a identificat două bănci, respectiv părțile reclamate, acestea având o dobândă mai redusă pentru credite, dar care stabilesc limite de vârstă ca și criteriu pentru contractare, deci și pentru reeșalonare. .... are o limită de vârstă minimă de 18 ani și una maximă de 65 de ani iar ... Post are o limită de vârstă minimă de 23 de ani și maximă de 65 de ani. Potentul are 68 de ani.

Partea reclamată justifică măsura restrictivă prin riscul bancar pe care îl reprezintă persoanele care nu se încadrează în categoria de vârstă reglementată prin norme interne.

**11.** Raportat la obiectul petiției, Colegiul constată că petentul invocă un tratament mai puțin favorabil, pe criteriul vârstei în accesul la servicii bancare.

Astfel, potrivit directivelor UE (43/2000/CE și 78/2000/CE), precum și art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000, suntem în prezența unei discriminări directe, atunci când o persoană:

- este tratată mai puțin favorabil decât a fost sau ar fi o altă persoană,
- într-o situație comparabilă (testul comparației),
- pe baza unui criteriu protejat de lege,
- în prezența unui raport de cauzalitate între tratamentul mai puțin favorabil și criteriul protejat,
- prin care i se încalcă un drept prevăzut de lege (a se vedea protocolul nr. 12 la CEDO).

**12.** Colegiul director constată că se întrunesc elementele unui tratament diferențiat (discriminare directă), astfel:

- petentul a fost tratat mai puțin favorabil,



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

- în comparație cu alți clienți, aflați în situație comparabilă,
- pe criteriul vârstei,
- existând un raport de cauzalitate între criteriu și tratamentul mai puțin favorabil,
- încălcându-i-se dreptul la acces la servicii în condiții de egalitate.

Constatăm că suntem în prezența criteriului de vârstă, singurul criteriu care, în cazul discriminării directe, este supus testului în trei trepte al justificării obiective de un scop legitim.

Astfel, nu suntem în prezența unei discriminări directe pe criteriul vârstei, dacă condiția îndeplinește următorul test în trei etape:

- este justificată de atingerea unui scop legitim și obiectiv,
- metodele de atingerea ale scopului sunt unele necesare și adecvate, și
- măsura este una proporțională cu scopul urmărit.

### **13. Măsura este justificată de atingerea unui scop legitim și obiectiv**

Prin impunerea unei limite de vârstă inferioară și superioară, partea reclamată urmărește să elimine riscurile de neplată a creditului, care ar rezulta din faptul că persoanele care at...vârsta minimă de pensionare cunosc o scădere a venitului și intră în perioada vârstei care se încadrează în durata medie de viață.

Colegiul director constată că intenția de a elimina riscul bancar în cazul acordării unui credit, constituie un obiectiv, scop legitim urmărit de bancă.

### **14. Metodele de atingere ale scopului să fie unele necesare și adecvate**

În privința acestei cerințe analizăm dacă nu există alte mijloace de atingere a obiectivului legitim stabilit, care să presupună o ingerință mai redusă în dreptul la tratamentul egal. Cu alte cuvinte, analizăm faptul că dezavantajul suferit este nivelul minim posibil de prejudiciu necesar pentru atingerea scopului urmărit.

**15.** Colegiul director constată că metodele de atingere ale scopului legitim urmărit de părțile reclamate se limitează la o singură soluție: criteriul vârstei. Părțile reclamate au respins cererile de creditare, au limitat, încă prin anunțul condițiilor de creditare, accesul la servicii



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

bancare **exclusiv pe criteriul vârstei**, fără nicio analiză a altor cerințe de eligibilitate, cum ar fi situația financiară, venituri sau garanții ale petentului.

**16.** Această practică **nu îndeplinește** cerința metodei necesare și adecvate din testul justificării obiective de un scop legitim. Părțile reclamate au la dispoziție alte metode de a atinge scopul urmărit: de a oferi credite performante. Astfel, instituția de creditare avea la dispoziție, cu titlu de exemplu, următoarele instrumente:

- analiza veniturilor solicitantului;
- limitarea sumei care poate fi creditată;
- solicitarea unor alți debitori sau garanți.

**17.** Analiza privește ambele limite de vârstă impuse: inferioară și superioară. În privința limitei de vârstă de 18 ani, criteriul trece testul justificării obiective în trei trepte pentru că suntem în prezența vârstei la care persoana fizică dobândește capacitatea deplină de exercițiu. Totuși, și în acest caz pot exista servicii bancare ce privesc tipuri de credite pentru finanțare a studiilor școlare, accesibile și persoanelor fizice care nu au împlinit vârsta de 18 ani. De asemenea, sunt situații în care persoana fizică, în mod excepțional, dobândește capacitatea deplină de exercițiu înaintea împlinirii vârstei de 18 ani. Totodată, persoana fizică are dreptul de a încheia un contract de muncă înainte de împlinirea vârstei de 18 ani. În toate aceste situații instituțiile de creditare trebuie să asigure accesul la servicii de creditare.

**18.** În privința vârstei minime de 23 de ani, impuse de partea reclamată ...S.A., constatăm că această limită nu trece testul justificării obiective astfel cum a fost analizată la pct. 12 și 13.

**19.** Având în vedere cele expuse la pct. 12 și 13, Colegiul director constată că limita de vârstă minimă de 23 de ani, respectiv cea maximă de 63 de ani la femei și 65 de ani la bărbați la terminarea perioadei de creditare impusă de părțile reclamate ca și condiție de accesare a serviciilor bancare de creditare, constituie:

- formă de discriminare directă,
- pe criteriul vârstei,



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

- care încalcă dreptul de a accesa în condiții egale servicii bancare,
- fără să treacă testul justificării de urmărirea atingerii unui scop legitim.

**20.** În privința limitei sancțiunii faptei de discriminare, Colegiul director urmează să aplice amenda sancțiunii contravenționale de 5.000 lei pentru partea reclamată ....., solicitarea de a posta pe pagina de internet a contravenientului a rezumatului hotărârii pentru o perioadă de 3 luni și publicarea acestuia în presa centrală, respectiv modificarea condițiilor de creditare.

C.N.C.D. aplică amenda contravențională în cuantum de 8.000 de lei părții reclamate Banc Post, solicitarea de a posta pe pagina de internet a contravenientului a rezumatului hotărârii pentru o perioadă de 3 luni și publicarea acestuia în presa centrală, respectiv modificarea condițiilor de creditare.

Sancțiunile sunt motivate de gradul de pericol social al faptei, de realitatea că măsurile discriminatorii aduc atingere unui grup de persoane fizice numeroase și de necesitatea protecției acestui grup de persoane.

**21. În drept,** art. 2 alin.(1) coroborat cu art. 10 lit. d) din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din *O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

### COLEGIUL DIRECTOR

#### HOTĂRĂȘTE:

**1.** Introducerea de către . . S.A. a unei condiții eliminatorii de acces la servicii de creditare, constând în vârsta minimă de 23 de ani și vârsta maximă de 65 de ani constituie discriminare directă potrivit art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 10 lit. d) din O.G. 137/2000, republicată. Se aplică părții reclamate - . . S.A. sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 8.000 de lei, potrivit art. 26 alin. (1) din O.G. 137/2000. Se dispune postarea pe



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

pagina de internet a contravenientului a rezumatului hotărârii pentru o perioadă de 3 luni și publicarea acestuia în presa centrală, respectiv modificarea condițiilor de creditare.

2. Introducerea de către ...S.A. a unei condiții eliminatorii de acces la servicii de creditare, constând în vârsta maximă de 65 de ani constituie discriminare directă potrivit art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 10 lit. d) din O.G. 137/2000, republicată. Se aplică ...S.A. sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 5.000 de lei, potrivit art. 26 alin. (1). Se dispune postarea pe pagina de internet a contravenientului a rezumatului hotărârii pentru o perioadă de 3 luni și publicarea acestuia în presa centrală, respectiv modificarea condițiilor de creditare.
3. Se comunică un exemplar al prezentei părților și Băncii Naționale a României.

### **Membrii Colegiului director prezenți la ședință:**

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, președinte

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru



## CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII Autoritate de stat autonomă

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

TATIANA VERONICA SANDU – Membru

**Data redactării:** 17.07.2017.

**Notă:** Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit *O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ*, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Asztalos Csaba Ferenc

Ana Vitalia Tărcuță